

Monumentnummer*: 512334

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 02 september 1999
Kadaster deel/nr 82671/2

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Nes Ameland Fryslân

Locatiennaam Locatieomschrijving
Nes

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Nes Ameland A 3175

Omschrijving**

Inleiding

Het RECREATIEHUISJE "Somero" behoort tot de vele recreatiewoningen die vooral in de jaren '30 op Ameland en de andere eilanden van de Waddenzee zijn gebouwd. De bouw van de woningen is indicatief voor de cultureel-maatschappelijke en sociaal-economische verschuivingen die in die tijd hebben plaatsgevonden. "Somero" ligt aan de zuidzijde van de Zwarteweg, die in oostelijke richting naar het strand leidt en de zuidelijke rand van het Vossenbos begrenst. Het recreatiehuisje is met de voorgevel naar het zuid-zuidoosten gericht en bevindt zich op een ruim, trapeziumvormig terrein dat door vrij hoge bosschages wordt omgeven. De woning, die in 1944 is gebouwd, is in een traditionele bouwstijl gebouwd, die eigenlijk typerend is voor de recreatiewoningen uit de jaren dertig, waarbij elementen zijn toegepast van de stijl van de interbellum-architectuur. Het bouw materiaal bestaat uit hout voor de wanden en riet voor het dak. Op het eiland Ameland zijn de meeste daken van de recreatiewoningen door riet gedekt. De architect tot op heden onbekend, aannemer was P. Mosterman uit Nes, Ameland.

Het exterieur van het pand komt in aanmerking voor bescherming van rijkswege. Hoewel het interieur qua indeling grotendeels origineel is en nog enkele oorspronkelijk elementen bezit, zoals enkele deuren en plafonds, is het niet zo bijzonder dat het in aanmerking komt voor bescherming van rijkswege.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Omschrijving

De recreatiewoning Somero heeft een rechthoekige plattegrond, die gevormd wordt door het T-vormige woongedeelte en de daarop aansluitende carré-vormige houten veranda. Tegen de achtergevel (de korte zijde van de rechthoek) is met de korte zijde een rechthoekige schuur geplaatst. De recreatiewoning wordt gedekt door een afgeknot schilddak met twee wolfeinden. Het dak wordt door riet bedekt en bekroond door een bakstenen schoorsteen met aan iedere zijde een rechthoekig rookgat. De nok bestaat uit rietvorsten. In de dakhellingen boven de zijgevels bevinden zich twee licht gebogen vensters met twee vierruitsvensters. Onder het wolfeind aan de noordzijde bevinden zich twee dubbele vensters met vierruits-roedeverdeling. Het dakgedeelte boven de veranda steunt op vier vierkante houten stijlen. De achtergevel en de zijgevels tot aan het begin van de veranda zijn in grof, geïmpregneerd en gepotdekselde houten planken opgetrokken; de voorgevel en het terugspringende deel van de zijgevels bestaan uit geschilderde houten planken. Woongedeelte en veranda staan op bakstenen poeren. De houten veranda wordt begrensd door een houten leuning, die uit drie brede planken bestaat. De leuning wordt aan de voorzijde (vóór de brede tuindeuren) en aan de westzijde (naast de voordeur) onderbroken.

In de voorgevel bevindt zich een brede dubbele achtruits tuindeur met zesruits zijlichten. In de houten top van de voorgevel, onder het wolfeind, bevindt zich een horizontaal gelegen venster dat bestaat uit vier vierruitsvensters. In de westelijke zijgevel bevindt zich, van links naar rechts: een rechthoekig liggend venster dat bestaat uit vier vierruitsvensters; in de krimp, of terugspringend geveldeel bevindt zich de houten achtruits voordeur; verder bevindt zich rechts in de zijgevel een dubbele houten tuindeur met zesruits deuren en vierruits zijlichten. De bovenste ruiten hiervan zijn groter dan de overige om op dezelfde lijnhoogte te komen als de bovenlijn van de bovenste horizontale roeden van de tuindeuren.

In de oostelijke zijgevel bevinden zich, van rechts naar links: een horizontaal gelegen venster dat bestaat uit drie vierruitsvensters; in het teruggelegen gedeelte van de zijgevel zit een dubbel zesruits venster.

Loodrecht op de achtergevel is, licht asymmetrisch, de houten schuur geplaatst die door een rieten zadeldak met grote, afgeronde rietvorsten wordt gedekt. In de westelijke gevel van deze schuur bevindt zich een houten deur met horizontaal gelegen ruit in het bovendeel, in de noordelijke gevel zitten een vierruits venster en een enkelruit venster. In de achtergevel bevinden zich, links van het schuurtje, een zesruitsvenster en in de top twee kleine enkelruits vensters.

Waardering

Het recreatiehuisje aan de Zwarteweg 5 te Nes is van algemeen cultuurhistorisch en architectonisch belang:

- als bijzondere uitdrukking van de ontwikkeling van de recreatie als een cultureel-maatschappelijke en sociaal-economische ontwikkeling;
- als bijzondere uitdrukking van een veel voorkomend type recreatiewoning;
- vanwege de esthetische kwaliteiten van het ontwerp;
- vanwege het bijzondere materiaalgebruik;
- vanwege de situering, verbonden met de ontwikkeling van de recreatie, als cultuurhistorische en sociaal-economische ontwikkeling;

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- voor het aanzien van de streek;
- vanwege de architectonische gaafheid van het exterieur;
- in relatie tot de visuele en structurele gaafheid van de dorps- en landschappelijke omgeving.

Hoofdcategorie

Sport, recreatie, vereniging en horeca

Subcategorie

Sport en recreatie

Functie

Recreatiehuisje